

ficationem exponenda.

Cap. Porro, de privilegijs.

Privilegia contra ius non esse late interpretanda.

Bulla pro Quarterone eadem qua pro Hispania.

Specialis difficultas de dimidiato fructu Bullæ.

Negatur ille in casu, de quo agitur.

Dubium aliud de duplici di-

mus, de privilegijs. Et quæcumque illa sint, strictè interpretanda, habetur in Cap. 1. cum sequenti, de filiis Presbyterorum. Cap. Ex tunc de vtu Pallij. Cap. Quamvis, de reſcriptis. Pro quo videri poteſt Marius Antoninus Lib. 1. Variarum Reſolut. 11. numer. 6. Verba Capituli Porro non prætermittenda: ſic enim ibi Pontifex: Quod totum ex inſpectione privilegiorum plenius advertere potes, & ſecundum quod inueneris, ita obſerues. Sic enim eos volumus privilegiorum ſuorum ſeruare tenorem, quod eorum metas transgredi minimè videantur. Sic ibi. Item, Beneficium Principis late interpretandum eſt, vt plures Textus & Doctores firmant: id tamen intelligendum quando eſt præter ius, non verò ſi contra illud: tunc enim ſtrictè interpretandum eſſe communiſſima ſententia tenet; quam ſequitur P. Thomas Sancius Lib. 8. de Matrimonio Diſputat. 1. num. 4. vbi complures adducit, & mirum valde eſt P. Quintanam Singulari. 7. citato. num. 8. ad fundandam ſententiam illam, pro qua militat vt probabilem euincat, P. Sancium afferre loco citato; quaſi abſolutè ſtatuat beneficium Principis non eſſe ſtrictè interpretandum. Licet ibi id aſſeret de beneficio præter ius; oppoſitum tamen aſſirmandum & probans de beneficio contra ius. Nam in caſu noſtro privilegium non eſt præter ius, ſed contra illud, vt eſt manifeſtum, quandoquidem iuxta ius commune eſt obſeruantia Feſtorum & ieiuniorum, Matrimonij impedimenta, & alia, de quibus inferius.

251 Vt ergo quod ad præſentem cauſam ſpectat concludamus, pro Quarterone, & vtrà, Bullam ſumens, eleemoſynam pro Hispanis designatam debet contribuere, quia abſolutè Hispani ſunt, vt bene obſeruat Card. Lugo ſupra. n. 5. vnde ad munia omnia & officia admittuntur, que conferri Hispanis conſueuerunt: quod eſt aliud pro ſententiâ nuper poſitâ argumentum. Quod ſi aliquis probabilem iudicans oppoſitam, taxam minorem offerat, periculo ſe fruſtrandi piam contributionem exponit. Vbi dubitari poteſt an talis Bulla ſaltem dimidiatè proficiat. E. g. Sit anima per meſem in Purgatorio futura, iuxta id, quod eius peccata merentur; ſi offeratur ſuffragium Bullæ, pro qua taxa eleemoſynæ designata, integrè reddita eſt, ſtatim inde emergens ad Sedes beatas aſcendet. Si ergo ex falſâ opinione taxa minor offeratur, exhibitæ poſt dimidiū meſem, an verò Bulla nihil ei ad remiſſionem poenæ deſeruiet? Et quòd dimidiatus Bullæ fructus eſſe poſſit, ex doctrinâ colligitur, quam habet P. Mendus ſupra. Cap. 1. num. 2. vbi ait poſſe Bullam ſumi pro pluribus, vel pro omnibus animabus, vt inter eas fructus Indulgentiæ, qui ad vnam liberandâ ſufficeret, diuidatur. Sed contrariū videtur certius: quia fructus diuidi poteſt quâdo pro Bullâ exhibita eſt eleemoſyna designata: quâdo autem non exhibetur, deficit conditio omnino requiſita ſine vllâ limitatione. Quemadmodum in Bullâ pro viujs, ſi quis tribuat eleemoſynam pro pauperibus assignatam, cum tamen pauper non ſit, nullum poteſt ex eâ fructum reportare, neque dimidiatum, neque partialem, quia conditio requiſita deficit.

252 Sed quid ſi ex falſâ opinione duplex Bulla pro eodem defuncto ſumatur, iuxta con-

ceſſionem Gregorij XIII. cum antea vna tantum ſumi quotannis poſſet: an duplex illa pro vna ſufficiet, cum ex vtraque taxa maior integretur? Reſpondeo idem prorsus dicendum, quia Bullæ illæ non ſumuntur per modum vnus, ſed vt duæ, & pro qualibet taxa debet designata conferri, quod tamen non ſit. Melius ergo faciet, qui vnam tantum Bullam ſumet, taxam maiorem tribuens, in quo dubium eſſe poteſt nullum, quàm duas; opinionem minimè tutam amplectus. Quam etiam ſi valdè probabilem dicamus, dubia tamen eſt; & ſi falſa, ſuffragij multiplicati fructus erit nullus, niſi communis eleemoſynæ, ſi fortè habeat rationem talis.

253 Sed circa præcipuam reſolutionem videtur eſſe difficultas in prole ancillæ. Nam ſicut Quartero ex Hispano & Meſtiziâ Hispani eſt, ita & ex Hispano & Mulatâ Hispani & Æthiopiſſæ filia. Si autem talis Mulata ſerua ſit, quia ſerua filia, illius filius ſimiliter erit ſeruus, quia pariter ſequitur ventrem. Ex quo fiet Hispanum eſſe Hispani ſeruum; quod videtur abſurdum, & à communi loquendi vtu penitus abhorre. Si autem hic Hispanus non eſt, corrumpit fundamentum de exceſſu in mixtione, de quo. num. 249. & idem argumentum fieri poteſt de filio Hispani, & Meſtiziæ captiue, quæ ſcilicet filia ſit captiue Indæ, quales Chilenæ ſunt bello captæ. Ad quam difficultatem dici poteſt, Primò ratione ſtatûs ſeruiliſſimum prædictum non reputari Hispanum, ſed inter gregem illum inſimum numerari, quia communis exitimatio ita habet. Neque id mirum, cum iuxta ius commune ſerui habeantur pro nullis. Quod attinet, Inſtit. de regulis iuris. vbi ſic dicitur: quod attinet ad ius civile, ſerui pro nullis habentur: non tamen ex iure naturali: quia quod ad ius naturale attinet, omnes homines æquales ſunt. Sic ibi. & L. Seruitutem. Inſtit. eadem ſic dicitur: Seruitutem mortalitatis ſerè comparamus. Secundò dici poteſt ſeruum dici poſſe Hispanum abſolutè, quod neceſſariò fatendum eſt in quarta, quinta, & vltioribus generationibus, ſi quis ſerua filius reperiatur, vt reperi poteſt. Neque eſt vlla repugnantia in eo quòd Hispanus ſit ſeruus ratione mixturæ alicuius, cuius oppoſitum minimè probatur: quidquid de iure ciuili dictum ſit: cum iuxta illud in generationibus ius naturale etiam attendatur, & ita ratio etiam debet attendi mixturæ, licet quoad iura & actiones ſerui pro nullis reputentur. Pro quo hæc ſufficiat delibaffe.

APPENDIX.

An Religioſis liceat vſus Bullæ Cruciatæ.

Vbi præſertim de electione Confeſſarij.

S. I.

Vſum eſſe quoad aliqua licitum. Et qualis debeat modus in eleemoſyna contributione ſeruari.

254 PRimum ex propoſitis eſt indubitatum, nam in Bullâ ipſâ id habetur expreſſum, dum

mediam eleemoſynam integrante vnam.

Aliud circa ſuum Mulatam ſerua.

L. Quod attinet. Inſtit. de regulis iuris.

L. Seruitutem. Ibid.

Hispanus quomodo eſſe Hispani ſeruus queat.

Religioſis licere vſum Bullæ.

etiam, ſax bonis ſuis non contri-

Circa meretricis quid certius.

Omnino verofimilis reſolutio

Religioſis nec licita nec valida Bulla ſumptio ſino Prælati licentia.

dum Regulates datâ eleemoſynâ ad illius participationem admittuntur. Videtur autem circa hoc aliquis eſſe difficultas ex tenore ipſius Bullæ: dicitur enim in illâ eleemoſynam debere tribui ex proprijs bonis, De bonis ſuis. Vnde Scriptores communiter obſeruant ex bonis furtiuis non poſſe fieri, quia propria non ſunt. Atqui Religioſi propria non habent bona: non ergo videntur gratiâ iſtâ poſſe frui. Verum hoc obſtare nequit, quandoquidem de Pontificis mente conſtat. Et ita cum dicitur de bonis ſuis, ita exponendum eſt, vt bona malè acquiſita tantum excludantur, vel quæ aliena ſunt ſine liberi vſus facultate: id quod magis explicatur in eadem Bullâ, dum dicitur Ex bonis ſibi à Deo collatis. Quod enim Religioſo conferitur à potente conferri, & Religioſe admittitur, à Deo collatum dici debet. Quod tamen dici nequit de bonis meretricum, & aliorum per turpem quæſtum habitorum, & idè ex illis non poſſe Bullam ſumi tenent Acoſta, Vega, & Nugnus apud P. Mendum Diſputat. 4. num. 4. licet ipſe contrarium cenſeat ibidem cum Emmanuele Roderico in Additionibus ad ſ. 1. circa num. 15. Quod & tenent Cardinalis Lugo de Penitentiâ Diſput. 27. num. 87. 6. Vnde obiter. Diana Parte 1. Tract. 11. Reſolut. 101. Trullench Lib. 1. ſ. 3. Dub. 1. num. 10. & alij communiter: quod mihi non videtur abſolutè iuxta mentem Pontificum ob prædicta verba. Si enim illa ſpecialiter aliquem reſpectum ad turpem acquiſitionem non habent, quid neceſſè erat nouo eo vt loquendi modo, cum in præcedentibus vſus verborum illorum extet, De ſuis bonis? & ex ſeruo indecentiam videtur habere, vt meretrix in ſtatu eo infami exiſtens, propter quem in Dei & hominum oculis abominabilis eſt, ex turpi quæſtu ab Eccleſiâ beneficium accipiat circa relaxationem ieiunij: vnde & pro alijs ſimiliter pronuntiandum. Poſteſt autem id verofimiliter admitti, quando meretrix ex cenſo illo ſtatu conatur emergere, & ſic commodis ſpiritualibus Bullæ frui: ex tunc enim bona meretrici acquiſita commercio poſſunt dici à Deo donari vt media reparationis eius, cum velit eiſdem vti piè & Chriſtiane: & ſicut poſſet eleemoſynam præbere pro ſatisfactione peccatorum, ita & pro Cruciatæ fine, vt ſic ſatisfactionem pleniorè aſſequatur. Sed ſeruo de vitæ emendatione agentem expediet viam tutiorem ſequi, & ex bonis ritè acquiſitis Bullam ſumere, quod valde facile eſſe poterit, cum adeo ſit contributio moderata. Vnde magis inueroſimile eſt, quod aliqui dicunt apud D. Machadam Tomo 1. pag. 19. col. 1. ex furtiuis poſſe Bullam ſumi.

255 Sed illud quæſtionem pulſat, quid à Religioſis faciendum vt eleemoſyna pro Bullæ confeſſione validè & licitè fieri poſſit: an ſcilicet Prælati licentia neceſſaria ſit, an ſufficiat petita, & non obtenta, vel vtroque deficiente validè receptio ſit: non quidem furtiue aliquid ex bonis conuentus accipiendo, ſed ab amico, aut alio liberaliter tribuente. Ad quod reſpondeo neque licitam, neque validam eſſe ſuſceptionem Bullæ contra Prælati expreſſam aut tacitam voluntatem, niſi ille iniuſtè neget. Sic Auctores, quos adducit P. Mendus ſupra num. 17. quos & ipſe ſequitur num. ſeq. quidquid dicat Trullench

ſupra num. 11. validam receptionem aſſirmandam ſibi que contrarius quoad hoc vltimum: cum ſ. 1. Dub. 7. num. 3. dicat poſſe ſine licentiâ eam ſumi, & in hoc conuenire Doctores, quia in Bullâ ipſâ conceditur: quod eſt à veritate alienum. Vnde nec audiendus Iuniparus à Drepano 1. parte Secundæ Diſputationis, Queſt. 5. Cap. 3. num. 3. idem tenens. Et ratio eſt: quia Pontifex non intendit ſubordinationem debitam in Religioſis immitti, quam tantopere iniuiolabilem deſiderat, vt ex varijs decretis circa reformationem elucet: ex nullâ enim Bullâ clauſulâ id poſſe colligi, ſed potiùs oppoſitum: nam de Religioſis ad exercitum pro exercendis Eccleſiaſticis miniſterijs, ituris, ait debere id fieri cum licentiâ Prælatorum: ergo cum eadem ratio paupertatis ſit, quæ & obedienciæ, id etiam circa eleemoſynam aſſirmandum. Et quemadmodum qui contra voluntatem Prælati in exercitum iret, non gauderet beneficio Bullæ, ita & qui eam ſine licentiâ Prælati ſumit. Præterea, ad finem Bullæ non eſt neceſſarium ſine licentiâ Prælatorum procedi: ergo incredibile eſt eandem abrogatam. Antecedens conſtat: nam Prælati nequit licentiam negare, niſi ob iuſtam cauſam: ſi verò cauſa talis ſit, non eſt iuxta Pontificis mentem talis beneficii conſeſſio: pro quo citari. Vix autem apparet ratio, propter quam Prælati illam negare ſine graui peccato poſſit: quod & citari agnoſcunt, & Iuniparus. Queſt. 1. num. 5. Nihilominus eſſe illa poſſe, ſi quis à Prælato licentiam petat, & pariter pecuniâ ex bonis Monafterij, ſitque illud valde egens, vt vix ad victum neceſſaria ſuppertant; tunc enim iuſtè negare poteſt; ſed non abſolutè, vt ſcilicet à nullo petere poſſit aut oblatam accipere: hoc enim eſt contra Pontificis mentem. Cum enim velit Religioſos Bullâ frui, ſciatque eos in particulari bona propria non habere; eo ipſo voluntatis ſuæ eſſe offendit, vt ſeruatâ regulari diſciplinâ modis conuenientibus eleemoſynam pro illâ erogandam exquirant. Si autem Monafterium abundans ſit, vnde & Prælati externis frequentes eleemoſynas largiuntur, videntur peccare grauius, ſi ſubdito perenti eleemoſynam pro Bullâ negant: quia in eleemoſynis Religioſi ipſi ſunt externis præferendi, & iſta ſatis exigua eſt; cum alias in ordine ab bonum ſpirituale magni momenti ſit. Negatur ergo iniuſtè, & ſic pro conceſſâ habenda: vnde poterit Religioſus elam id ſibi ex pecuniâ aut bonis alijs domus aſſumere, ex quo Bullam confeſſatur.

256 Poſteſt etiam caſus alius occurrere, propter quem videri poſſit licentiam concedere non teneri Prælatum, ſi videlicet intelligat Bullæ vſum apud ſuos vigere in ordine ad electionem Confeſſarij pro reſeruat. Cum enim Pontifices talem vſum illicitum proteſtentur, de quo poſteâ, videtur rectè etiam poſſe à Prælatiſ remoueri: & ita etiam id fieri, quod ad prædictum remotionis finem pro tempore neceſſarium iudicant. Et hoc quidem ego abſolutè loquendo certum iudico, quia id non eſt vſum, ſed abuſum Bullæ tollere, iuxta Pontificum voluntatem. Eſt autem difficilis executio, quia notitia abuſus iſtius non poſſet haberi niſi ex Confeſſione: quæ tamen notitiâ vt Prælati nequit, non ſolum quando ipſe Confeſſionem audiuit, ſed

Pontificis mens vnde conſider.

Sua cauſa eſſe iuſta poſſe negandi illam.

Quid iuſtè negatur.

Caſus licite negationis proponitur, pro quo reſolutio notans da.